

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 19 maja 2011 r.

**Pan
Romuald Juściński
Powiatowy Lekarz Weterynarii
we Wrześni**

LPO-4114-02-04/2011
I/11/003

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii we Wrześni kontrolę sprawowania nadzoru przez Inspekcję Weterynaryjną nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w powiecie wrzesińskim w latach 2009-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia sprawowanie nadzoru przez Inspekcję Weterynaryjną nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w powiecie wrzesińskim w latach 2009 – 2010.

1. Zadania Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie kontroli ferm zwierząt futerkowych w latach 2009 – 2010 pod względem dobrostanu, określone zostały przez Głównego Lekarza Weterynarii w instrukcjach w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt oraz raportowania o przeprowadzonych kontrolach gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt, wydanych w dniach: 30 stycznia 2008 r., 21 kwietnia 2009 r. i 23 sierpnia 2010 r. Instrukcje te określały m. in. częstotliwość tych kontroli oraz wymogi w zakresie dokumentowania stwierdzonych niezgodności z wymaganiami zawartymi m. in. w ustawach: z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt², z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.

zwierząt³, a także w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich⁴, z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek⁵ oraz z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt i dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej⁶.

Inspekcja Weterynaryjna we Wrześni skontrolowała, pod względem dobrostanu zwierząt w 2009 r. i 2010 r. odpowiednio dwie i pięć ferm zwierząt futerkowych, spośród sześciu funkcjonujących w tym okresie w powiecie wrzesińskim, co było zgodne z minimalną częstotliwością kontroli w tych podmiotach, określoną przez Głównego Lekarza Weterynarii. Przeprowadzone kontrole nie wykazały niezgodności z przepisami weterynaryjnymi w zakresie ochrony i zdrowia zwierząt oraz warunków ich utrzymywania.

Zakres kontroli przeprowadzonych w pięciu fermach zwierząt futerkowych w 2010 r. nie odpowiadał jednak w pełni wymogom, określonym przez Głównego Lekarza Weterynarii w Instrukcji z dnia 21 kwietnia 2009 r., gdyż ograniczony został wyłącznie do sprawdzenia przestrzegania minimalnych warunków utrzymywania zwierząt futerkowych, określonych w ww. rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. Sprawdzeniem nie objęto natomiast przestrzegania przez podmioty prowadzące fermy zwierząt futerkowych warunków weterynaryjnych, prowadzenia dokumentacji leczenia zwierząt oraz dobrostanu zwierząt, określonych w pozostałych przywołanych wyżej ustawach i rozporządzeniach. Odpowiedzialny za przeprowadzenie tych kontroli inspektor weterynarii nie sporządził obowiązujących protokołów kontroli (listy kontrolnej SPIWET) gdyż, jak wyjaśnił, „w dużej części dotyczy on zwierząt gospodarskich wykorzystywanych do produkcji żywności dla ludzi, mało punktów odnosi się do zwierząt futerkowych...”, co jednak nie może stanowić usprawiedliwienia dla zaistniałej nieprawidłowości.

Nieprawidłowe było również to, że kontrole ferm zwierząt futerkowych pod względem dobrostanu zwierząt, przeprowadzane były przez inspektora weterynarii do spraw pasz i nadzoru nad ubocznymi produktami zwierzęcymi, któremu nie zostały przypisane zadania w tym zakresie. Jednocześnie inny powiatowy inspektor weterynarii do spraw zdrowia i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz ochrony zwierząt, któremu przypisane zostały zadania z zakresu kontroli dobrostanu zwierząt, nie przeprowadzał takich kontroli w latach 2009-2010.

W latach 2009 – 2010 Pan Powiatowy Lekarz Weterynarii we Wrześni wywiązał się z obowiązku sporządzenia rocznych raportów z kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie. Nierzetelnie jednak wykazane zostały w tych raportach dane w zakresie kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe, pod względem dobrostanu zwierząt. W raportach tych wykazano, że w 2009 r. i 2010 r. przeprowadzono kontrole dobrostanu we wszystkich sześciu fermach zwierząt futerkowych, nie stwierdzając

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 167, poz. 1629 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 168, poz. 1643

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 100, poz. 1022

nieprawidłowości. Faktycznie natomiast w 2009 r. kontrolą w tym zakresie objęto dwie fermy zwierząt futerkowych, a w 2010 r. w żadnej fermie zwierząt futerkowych nie przeprowadzono kontroli dobrostanu w zakresie wymaganym przez Głównego Lekarza Weterynarii. Nierzetelne dane w zakresie kontroli ferm zwierząt futerkowych pod względem dobrostanu wykazane zostały ponadto w rocznych sprawozdaniach RRW-3 z realizacji państwowego nadzoru weterynaryjnego, organizacji Inspekcji Weterynaryjnej oraz stanu kadr za 2009 r. i 2010 r.

2. Zgodnie z obowiązującą procedurą oraz z wymaganą częstotliwością (określoną przez Głównego Lekarza Weterynarii w Instrukcji z dnia 25 stycznia 2005 r.⁷) Inspekcja Weterynaryjna we Wrześni przeprowadziła we wszystkich fermach zwierząt futerkowych, funkcjonujących w powiecie wrzesińskim, kontrole w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Ustalenia z tych kontroli zawierające oceny dostosowania ferm zwierząt futerkowych do wymogów rozporządzenia 1774/2002⁸ zostały przedstawione na formularzach protokołów kontroli i zgodności (lista kontrolna SPIWET 52 zakłady utrzymujące zwierzęta futerkowe), wymaganych ww. Instrukcją.

W wyniku jednej kontroli w 2009 i dwóch w 2010 r. stwierdzone zostały nieprawidłowości i wydane zalecenia pokontrolne. Nierzetelnością było jednak to, że odpowiedzialny za przeprowadzenie tych kontroli powiatowy inspektor weterynarii w żaden sposób nie potwierdził sprawdzenia wykonania tych zaleceń, przez zobowiązane do tego podmioty. O braku należytej staranności w działaniu świadczą również braki formalne w sporządzonych przez tego inspektora protokołach kontroli, polegające w szczególności na braku nr protokołu, miejsca przeprowadzenia kontroli, potwierdzenia odbioru protokołu przez kontrolowanego, a także danych osób otrzymujących protokoły ze strony Inspekcji Weterynaryjnej i jednostki kontrolowanej.

Informacje o nieprawidłowościach, stwierdzonych w wyniku kontroli ferm zwierząt futerkowych w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, nie zostały wykazane w rocznych raportach oraz w sprawozdaniach RRW-3 za 2009 r. i 2010 r.

Nierzetelne dane dotyczące kategorii ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, wykorzystywanych przez fermy zwierząt futerkowych, wykazane zostały ponadto w Rejestrze podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie prowadzenia ferm mięsożernych zwierząt futerkowych, w których wykorzystuje się uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego. W trakcie kontroli NIK, fermom tym przypisane zostały prawidłowe, tj. zgodne z wydaną decyzją administracyjną, kategorie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego.

⁷ Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWpuf.513utyl.1/2005 z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie procedur obowiązujących przy kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego w zakładach utylizacji, spalarniach i podmiotach będących w posiadaniu surowców kategorii 1, 2 lub 3.

⁸ Rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiające przepisy sanitarne, dotyczące produktów pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. U. L 271 z 10.10.2002 r., str.1).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

- 1) zapewnienie przeprowadzania i dokumentowania kontroli ferm zwierząt futerkowych zgodnie z obowiązującą instrukcją i procedurami,
- 2) zwiększenie nadzoru nad prawidłowością danych o liczbie i wynikach kontroli ferm zwierząt futerkowych, wykazywanych w rocznych raportach i sprawozdaniach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.